

Dit boekje gaat over **veilige seks** in de prostitutie.

De informatie is zowel bedoeld voor beginnende sekswerkers als voor vrouwen & mannen die al langer in het vak zitten. Je kan in dit boekje lezen hoe je jezelf en anderen het beste kan beschermen tegen seksueel overdraagbare infecties (soi) en wat je het beste kan doen als je denkt dat je een soi hebt. Verder staat er informatie in over de verschillende soi die er zijn, over soi-onderzoek, over voorbehoedsmiddelen en andere zaken die van belang zijn om gezond te blijven.

1	veilige seks	4
2	condooms & glijmiddelen	10
3	soi-kenmerken & behandelingen	22
4	soi-onderzoek	40
5	sponsjes & spoelen	48
6	zwangerschap & voorbehoedsmiddelen	52
7	sekswerk in de praktijk	60
8	contacten & links	66

1

MEILIGE SEKS

*Als je in de prostitutie werkt, wil je
natuurlijk geen seksueel overdraagbare
infecties (soi) krijgen.*

*Daarom is het belangrijk dat je weet hoe
je veilig kan werken!*

Wat is veilige seks?

Veilige seks betekent dat je jezelf en anderen beschermt tegen een besmetting met soi. Een soi kan je krijgen als je aan seks doet waarbij onbeschermd contact plaatsvindt tussen vagina, penis, mond of anus. Ook als er bijvoorbeeld via de handen contact is met lichaamsvocht, zoals vaginaal vocht, voorvocht, bloed of sperma. Als je altijd veilige seks hebt, is de kans heel klein dat je een soi oploopt. In je werk kom je klanten tegen die allemaal iets anders willen. Bepaal voor jezelf wat je wel en wat je niet wilt doen. Hieronder volgt advies om veilig te werken met de verschillende sekstechnieken.

Veilige seks bij verschillende technieken

Vaginale seks (intiem, neuken): met condoom en extra glijmiddel op waterbasis.

Pijpen (Frans): met condoom. **Beffen** (vagina likken): gebruik een beflapje of een in de lengte opengeknipt condoom. Je kunt ook vershoudfolie gebruiken. Zorg er voor dat je geen folie met gaatjes gebruikt.

Anale seks (kontneuken, Grieks): met condoom en veel extra glijmiddel op waterbasis. **Aftrekken** : kan zonder condoom. Als je een wondje op je hand hebt, dek het af met een pleister.

Vingeren : kan zonder condoom. **Anaal vingeren** : met dunne latex handschoen of een condoom om je vinger en glijmiddel. **Zoenen** (tongzoenen, French kissing): niet zoenen als je blaasjes, zweertjes of korstjes op en rond de mond van je klant ziet of ze zelf hebt. Herpes wordt namelijk door zoenen gemakkelijk overgedragen.

Body-to-body massage : kan zonder condoom. Zorg er wel voor dat er geen sperma in je mond of vagina komt. **Trio's en groepsseks** : als je van partner wisselt, gebruik dan steeds een nieuw condoom en glijmiddel. **Verschillende**

technieken na elkaar : als je van techniek verandert, bijvoorbeeld van anaal naar

vaginaal, neem dan een nieuw condoom en glijmiddel. Op deze manier voorkom je dat bacteriën uit de anus in de vagina terechtkomen.

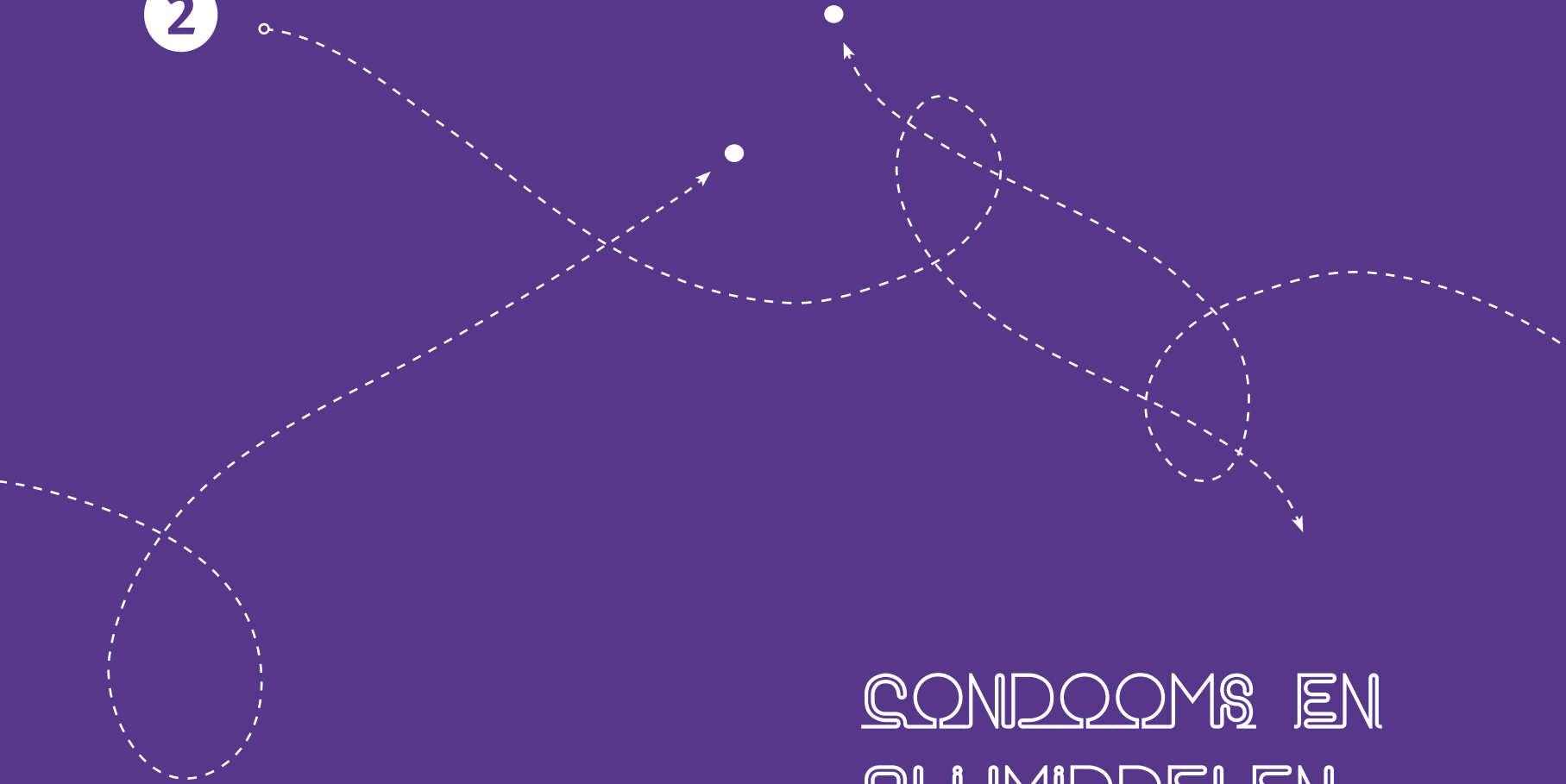
Orale seks en condoomgebruik

Dat vaginale of anale seks zonder condoom niet veilig is, is bij de meeste mensen wel bekend. Veel mensen weten echter niet dat je ook een soi in je mond of keel kan krijgen als gevolg van onveilige orale seks. In de prostitutie komt orale seks veel voor en bij sekswerkers wordt relatief vaak een soi - bijvoorbeeld gonorrhoe of chlamydia - in de keel gevonden. Gebruik daarom ook bij orale seks een condoom.

tip

Bij de organisaties Gh@pro – Pasop – en Espace P kan je terecht voor méér informatie over veilige seks.
© zie adressen achteraan.

2

CONDOOMS EN
GLIJMIDDELEN

Om seks veilig te houden, heb je goede informatie nodig over condooms en glijmiddelen. Niet alle condooms zijn geschikt voor veilige seks en niet alle glijmiddelen zijn hetzelfde.

In dit hoofdstuk vind je de belangrijkste informatie over condooms en glijmiddelen

Condooms

Een condoom is een dun hoesje dat over een stijve penis afgerold wordt. Het beschermt je tegen zwangerschap én tegen soi.

Wat zijn goede condooms?

Er zijn veel verschillende soorten condooms op de markt. Niet alle condooms zijn van goede kwaliteit. Let bij het kopen en gebruik van condooms op de volgende zaken: alle goedgekeurde condooms hebben een **CE-code** op de verpakking. Deze code garandeert dat condoom en verpakking voldoen aan de Europese norm. Condooms uit landen buiten de EU hebben dit keurmerk niet. **De uiterste gebruiksdatum op de verpakking** : na deze datum is het condoom niet meer gegarandeerd veilig en mag je het niet meer gebruiken.

De verpakking : als de verpakking beschadigd is, is het condoom niet meer betrouwbaar en moet je het niet gebruiken. Als je in een privéhuis of bar werkt, kan je de condooms die daar voorradig zijn gebruiken als ze voldoen aan bovenstaande eisen. Een goed condoom is ook een condoom waar jij prettig mee werkt. Zolang wordt voldaan aan de kwaliteitseisen, kan je zelf bepalen welk condoom jouw voorkeur heeft.

Welke soorten condooms zijn er?

Er zijn condooms verkrijgbaar van verschillend materiaal en in verschillende vormen en maten. Er zijn condooms van latex (rubber) of van polyurethaan (kunststof), dikke en dunne condooms, met of zonder zaadreservoir, met of zonder ribbels en met of zonder glijmiddel.

Latex condooms

Latex condooms worden het meest gebruikt. Ze zijn verkrijgbaar in verschillende maten, diktes en kleuren. Zoals Glyder Ambassador, Benelux of London.

De latex condooms met een CE-code zijn geschikt voor vaginale en anale seks.

Voor orale seks zijn er speciale condooms met een smaakje. Als die een

CE-code hebben, kunnen ze ook voor vaginale of anale seks worden gebruikt.

Polyurethaan condooms

Polyurethaan is een soort plastic. Daarom zijn deze condooms geschikt voor mensen die allergisch zijn voor rubber. Heb je een rubberallergie, of heeft je klant of partner hier last van, gebruik dan deze condooms. Ezon en Avanti van Durex zijn gemaakt van polyurethaan.

Vrouwencondoom

Het vrouwencondoom (Femidom) is ook van polyurethaan. Het moet in de vagina worden ingebracht. Je kan het gebruiken wanneer een klant problemen heeft met gewone condooms.

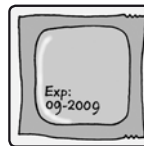
Hoe bewaar je condooms?

Condooms moeten zo bewaard worden dat de verpakking intact blijft. Berg ze apart op zodat ze niet in aanraking komen met scherpe dingen, zoals een nagelvijseltje.

Als de verpakking beschadigd is, is het condoom niet meer veilig voor gebruik.

Goed condoomgebruik

Hier zijn de regels voor goed condoomgebruik. Zorg ervoor dat er geen contact plaatsvindt tussen penis en vagina, mond of anus voordat je het condoom omdoet.

Controleer de verpakking en de datum. Als de verpakking beschadigd is, neem dan een nieuw condoom.

Scheur de verpakking voorzichtig open. Pas op dat je met scherpe nagels het condoom niet beschadigt, ook bij het omdoen.

Houd het gesloten eind van het condoom tussen je duim en wijsvinger. Er mag geen lucht in het topje zitten. Dat topje moet ruim genoeg zijn (1-2 cm) om het sperma op te vangen.

Doe het condoom pas om als de penis goed stijf is. Rol het dan helemaal af tot het einde. Trek niet aan het condoom! Doe wat glijmiddel op het condoom.

Zorg dat de klant **na het klaarkomen de penis meteen terugtrekt.** Houd daarbij zelf het condoom op zijn plaats door **de condoomrand vast te houden**. De penis kan snel slap worden, waardoor het condoom gemakkelijk afglijdt.

Rol het condoom af, **knoop het dicht en gooi het weg** in de vuilnisbak.

Klapcondoom

Het komt voor dat een condoom scheurt of afglijdt. Als je regelmatig een ‘klapper’ hebt, ga dan eens na wat de oorzaak zou kunnen zijn, zodat je dit in de toekomst kan voorkomen.

Hier de mogelijke oorzaken van een kapot condoom op een rij:

- Je gebruikt geen of te weinig glijmiddel.
- Je gebruikt een glijmiddel dat niet geschikt is en vet of olie bevat bijvoorbeeld massageolie.
- Er gaat iets mis bij het omdoen van het condoom: je hebt het met je nagel beschadigd, er zat lucht in het topje of het condoom was niet goed afgerold.
- Het condoom is droog geworden van langdurig neuken en je hebt geen extra glijmiddel toegevoegd. Neem een nieuw condoom bij seks die langer dan een kwartier duurt.
- Je gebruikt condooms van slechte kwaliteit.
- Het condoom is over de gebruiksdatum.
- Het condoom is niet goed bewaard, waardoor de verpakking kapot is gegaan. Een klein gaatje in de verpakking kan een condoom al onbruikbaar maken.
- Je gebruikt een vaginale crème, zoals Canësten of gyno-daktarin. De meeste vaginale crèmes bevatten vet.

Wat te DOEN bij een klapcondoom?

Als de klant in jou is klaargekomen, moet je het sperma verwijderen. Je moet wel voorzichtig te werk gaan zodat je geen wondjes veroorzaakt. Wondjes zijn immers toegangspoortjes waardoor eventuele ziektekiemen gemakkelijk je lichaam kunnen binnendringen. **Bij vaginale seks** laat je het sperma best gewoon uit je vagina lopen door te hurken en zachtjes te persen. Gebruik nooit je vingers of een voorwerp, want zo kun je kleine wondjes veroorzaken. **Bij anale seks** moet je het sperma trachten uit te persen. Gebruik geen anale spoeling. Het slijmvlies van het darmkanaal is immers zeer kwetsbaar. Uitwendig wassen is uiteraard geen probleem. **Bij orale seks** moet je het sperma uitspuwen. Je kan je mond zachtjes spoelen met gewoon water. Let er wel op dat je het niet inslikt en dat je niet gorgelt. Het slijmvlies van de keel is immers heel dun en laat kiemen gemakkelijk door.

Wat moet je NIET DOEN bij een klapcondoom?

Bij vaginale seks : spoel niet met een sterke waterstraal in je vagina. De ziektekiemen en sperma komen hierdoor enkel dieper in je vagina. Gebruik geen ontsmettende vaginale crèmes of oplosmiddelen. Deze kunnen het slijmvlies van je vagina beschadigen, zodat je meer kans maakt op een besmetting met een soi. Je kan bacteriën en virussen niet wegwassen! **Bij anale seks** : gebruik geen anale spoeling. Wanneer je een voorwerp in de anus aanbrengt, kan je heel gemakkelijk wondjes veroorzaken, met de kans op infectie. **Bij orale seks** : ga niet heftig zitten spoelen met mondwater of andere producten. Je tanden poetsen of flossen is niet aangeraden, zo maak je immers kleine wondjes.

Klapcondoom en soi- en hiv-preventie

Als het condoom is afgeleden of kapotgegaan, is het goed om je op soi te laten onderzoeken. Bij de meeste soi duurt het 2 weken voordat ze aange-toond kunnen worden. Eerder gaan heeft dus geen zin, tenzij je klachten krijgt. Het kan gebeuren dat je na een klapcondoom ook reden hebt om je zorgen te maken over hiv. Bijvoorbeeld omdat je sperma in je hebt gekregen van een klant of partner die seropositief is. Wanneer er een risicocontact is geweest, neem dan direct contact op met de eerste hulp van een gespecialiseerd ziekenhuis (zie adressen achteraan: ARC). Je moet zo vlug mogelijk beginnen (2 uur tot 72 uur na het risicocontact) met het nemen van PEP (Post Exposure Profylaxe), om de kans op een hiv-infectie te verkleinen. PEP wordt alleen gegeven als je een aantoonbaar risico hebt gelopen, dus niet na elk gebroken condoom of onveilig contact!

PEP biedt geen 100% garantie op het voorkomen van een hiv infectie.

Klapcondoom en anticonceptie

Als je geen anticonceptie gebruikt kan je - na een klapcondoom - ook zwanger worden. Om zwangerschap te voorkomen kan je de morning-after pil nemen. De morning-after pil is verkrijgbaar bij apotheek. Doe dit zo snel mogelijk, in ieder geval binnen 72 uur.

Glijmiddel

Er zijn glijmiddelen speciaal gemaakt voor seks. Op de meeste condooms zit al een beetje glijmiddel. Aan sommige extra stevige condooms is geen glijmiddel toegevoegd maar zit het er apart verpakt bij. Je kan glijmiddel ook los kopen, in een flacon of in zakjes.

Waarom glijmiddel?

Met een droge vagina kan neuken pijnlijk zijn en kan het condoom gemakkelijk scheuren. Als je glijmiddel gebruikt, is het risico dat het condoom scheurt veel kleiner. Bij anale seks moet je altijd veel glijmiddel gebruiken, omdat de anus van zichzelf niet vochtig wordt. Het glijmiddel dat al op het condoom zit, is niet voldoende voor anale seks. Zonder extra glijmiddel is anale seks pijnlijk en loop je een groot risico dat het condoom kapot gaat.

Hoe gebruik je glijmiddel?

Bij vaginale seks doe je een paar druppels glijmiddel over het afgerolde condoom. Als je dat prettig vindt – bijvoorbeeld omdat je vagina erg droog is – doe dan ook wat glijmiddel in je vagina. Doe bij anale seks ruim glijmiddel over het afgerolde condoom en in je anus.

Wat zijn goede glijmiddelen?

Gebruik voor seks met een latex condoom altijd een glijmiddel op waterbasis. Dit bevat geen vet of olie. Latex lost op in oliën en vetten waardoor het condoom kapot gaat. Goede glijmiddelen zijn: Durex Bene-Luxe Jelly, Toppel van Durex, Sensilube, Wet Stuff, Lubrilan en K-Y Jelly. Je kan ook bijvoorbeeld Eros kopen, een glijmiddel op siliconenbasis. Deze glijmiddelen zijn ook geschikt voor erotische massage en bevatten geen middelen die het condoom aantasten.

Wat moet je NIET als glijmiddel gebruiken?

Gebruik dus geen producten die oliën of vetten bevatten zoals vaseline, baby- of massageolie. Vermijd ook producten met parfum. Geparfumeerde producten tasten de slijmvliezen van je vagina en anus aan, waardoor de kans om een soi op te lopen groter wordt.

GEBRUIK NOOIT EEN GLIJMIDDEL DAT NONOXYNOL-9 BEVAT.

Nonoxynol-9 tast het weefsel van je vagina en anus aan, waardoor je vatbaarder wordt voor soi.

Heb je gemasseerd met een vethoudend product zorg er dan voor dat je jezelf en je klant vóór de seks goed wast met water en zeep.

tip

Voor meer informatie over condooms en glijmiddelen:

www.condomerie.com, www.condomobiel.be en

www.allesoverseks.be

3

SOI- KENMERKEN EN BEHANDELINGEN

Een soi (seksueel overdraagbare infectie) krijg je door onveilige seks.

Dit hoofdstuk geeft informatie over soi en een overzicht van de meest voorkomende soi.

Per soi geven we korte informatie over de klachten, over de behandeling en geven we een werkadvies.

Hoe kan je besmet worden met soi?

Als je onveilige seks hebt met iemand die een soi heeft, kan jij ook besmet worden. Verwekkers van soi leven in het slijmvlies van de vagina, penis, mond, keel en de anus. Ook in lichaamsvocht zoals vaginaal vocht, voorvocht, sperma en bloed. Het gaat hier dus niet alleen over penetratie, maar ook over het over elkaar wrijven. Zorg er dus voor tijdig een condoom te gebruiken. Sommige soi kunnen beschadigingen van het slijmvlies veroorzaken waardoor andere soi, zoals hepatitis B en hiv, sneller in je bloed terechtkomen. De kans op besmetting met andere soi wordt dus groter als je al een soi hebt. Er bestaan ook infecties die worden overgedragen door een parasiet. Voor het oplopen van bepaalde parasieten is het niet per se noodzakelijk om seks te hebben. Vaak is huidcontact al voldoende.

Hoe weet je dat je een soi hebt?

Vrouwen én mannen kunnen met een soi rondlopen zonder het te weten. Vaak zijn er weinig of helemaal geen klachten. Als er wel klachten zijn dan gaat het meestal om:

- Afscheiding of pus uit vagina, penis of anus. Bij vrouwen is de afscheiding méér dan normaal. De afscheiding kan waterig, melkachtig, gelig of groenig van kleur zijn en anders ruiken.
- Branderig gevoel, geïrriteerdheid, pijn bij of na het plassen of kleine beetjes moeten plassen.
- Zweetjes, wratjes, blaasjes op de vagina, mond, penis of anus.
- Jeuk in het schaamhaar, aan de schaamlippen, eikel of anus.
- Gezwollen klieren in de liezen.

- Pijn in de onderbuik.
- Bloedverlies tijdens of na de seks.
- Pijn in 1 of beide (bij)ballen.

Kan je van elke soi genezen?

Van bacteriële soi zoals chlamydia, gonorroe en syfilis kan je volledig genezen, als je op tijd de juiste medicijnen neemt. Virale soi zoals hiv en herpes zijn niet met medicijnen te genezen. Wel bestaan er medicijnen die het virus remmen. Hepatitis B kan op verschillende manieren verlopen, lees daarover onder het hoofdstuk hepatitis.

Kan je doorwerken met een soi?

Als je een soi hebt, genees je het best als je tijdens de behandeling geen seksueel contact hebt. Niet werken of tijdelijke rust is belangrijk om goed te herstellen. Omdat je geen geld verdient als je niet werkt, is het waarschijnlijk niet haalbaar om helemaal met werken te stoppen. Daarom geven we bij iedere soi een werkadvis.

tip

Was je klant. Dit geeft je de mogelijkheid om hem te checken op verschijnselen van een soi. Dat kunnen blaasjes, wondjes of wratjes zijn of afscheiding. Als je zulke dingen ziet, kan je hem beter weigeren. Zeker als de verschijnselen niet afgedekt worden door het condoom.

Welke soi zijn er?

Hieronder vind je de soi die het meest voorkomen in België. Omdat soi worden veroorzaakt door een bacterie, een virus of een parasiet zijn ze onderverdeeld in deze 3 groepen. Daarna volgen andere aandoeningen zoals bacteriële vaginose en candida. Dit zijn geen soi, maar aandoeningen die veel voorkomen bij mensen met wisselende seksuele contacten. Per soi en aandoening vind je informatie over de klachten, de behandeling en een werkadvis.

Soi veroorzaakt door een BACTERIE

Chlamydia, gonorroe en syfilis worden veroorzaakt door een bacterie.

Als je op tijd wordt behandeld, kan je van deze soi helemaal genezen.

Soi komen op verschillende plaatsen in het lichaam voor. Als je iemand onveilig pijpt, kan je een infectie in je keel krijgen. Onveilig vaginaal neuken kan leiden tot een infectie in je vagina. Soi die je door een bacterie krijgt, worden behandeld met antibiotica.

CHLAMYDIA

Chlamydia komt veel voor in België. Chlamydia wordt heel gemakkelijk overgedragen. De plaatsen waar je besmet kan raken zijn je vagina, je anus, je keel en bij de man de plasbuis. Chlamydia is goed te genezen, maar als je het niet tijdig laat behandelen kan dit bij vrouwen tot onvruchtbaarheid leiden.

Klachten : de meeste vrouwen merken niet dat ze chlamydia hebben opgelopen, omdat er geen duidelijke klachten zijn. Soms heb je enkel wat meer afscheiding. Als je wel klachten hebt, dan is dat meestal bloedverlies na seks, buikpijn of

koorts. Bij een anale besmetting kunnen er verschijnselen optreden zoals jeuk, irritatie en een slijmerige afscheiding. Mannen hebben iets vaker klachten dan vrouwen, zoals heldere afscheiding uit de penis en pijn bij het plassen.

Behandeling : antibioticakuur

Werkadvies : bij een vaginale of anale besmetting met chlamydia is het beter in de week volgend op de behandeling geen vaginale of anale seks te hebben, ook niet met condoom. De slijmvliezen krijgen dan rust en kunnen genezen. Je kan wel veilig pijpen en aftrekken. Bij een ontsteking in je keel is het beter om niet te pijpen totdat je bent genezen. Na de behandeling voor chlamydia kan je weer werken.

GONORROE (DRUIPER)

Gonorroe lijkt op chlamydia. Een onbehandelde gonorroe kan bij vrouwen tot onvruchtbaarheid leiden, maar gelukkig kan gonorroe goed worden behandeld. Bij gonorroe zijn de plaatsen van besmetting keel, vagina, anus, of de plasbuis van de man.

Klachten : gonorroe geeft bij de meeste vrouwen geen klachten. Soms heb je onaangenaam ruikende groene of gelige afscheiding, pijn bij het plassen of buikpijn. Mannen hebben meestal wel klachten: groenige afscheiding uit de penis of pijn bij het plassen, maar soms ook alleen vage of helemaal geen klachten.

Behandeling : antibioticakuur.

Werkadvies : voor seks tijdens de behandeling gelden dezelfde adviezen als voor chlamydia.

SYFILIS (LUES, HARDE SJANKER)

Syfilis komt minder vaak voor. Toch is het een soi om goed op te letten, want als de infectie niet tijdig wordt behandeld, zijn de gevolgen bijzonder ernstig. Verschijnselen van besmetting kunnen aan de binnenkant van de mond, vagina, penis of anus voorkomen, of op de gewone huid rond de penis en schaamlippen. Syfilis kan zich na verloop van tijd via je bloed door je lichaam verspreiden. Het is goed te behandelen als je er op tijd bij bent.

Klachten : na de besmetting kan het een paar weken tot 3 maanden duren vóór er verschijnselen zijn. Soms zijn die verschijnselen niet zo duidelijk maar op of rond de plek van besmetting ontstaan 1 of meer zweertjes.

Ze zijn klein, voelen hard aan en doen meestal geen pijn. Soms zitten ze in de vagina of anus en dan kan je ze niet zien. Dit is het **1ste stadium** van de ziekte. De zweertjes gaan vanzelf weer weg, ook al doe je er niets aan. Zonder behandeling blijft de bacterie in je lichaam en kan je anderen nog steeds besmetten. In het **2de stadium** van syfilis kunnen klachten zoals een grieperig gevoel, haaruitval en vlekjes op de huid voorkomen. Ook deze klachten gaan vanzelf over. Net als na het eerste stadium blijft de onbehandelde syfilis besmettelijk voor anderen. In het **3de stadium**, meestal jaren na de besmetting, ontstaan er ernstige beschadigingen aan je organen en kunnen er zeer ernstige ziekteverschijnselen optreden.

Behandeling : antibioticakuur. Wanneer je bent behandeld, ben je genezen. Ook al ben je dan niet meer besmettelijk voor anderen, in je bloed blijft het wel altijd zichtbaar dat je een syfilis-infectie hebt gehad.

Werkadvies : syfilis is een zeer besmettelijke soi. De bacterie wordt heel

gemakkelijk overgedragen. Het advies is dan ook: geen orale, vaginale of anale seks tijdens de eerste 10 dagen vanaf de start van de behandeling. Aftrekken is veilig. Na de behandeling kan je weer werken.

Soi veroorzaakt door een VIRUS

Hepatitis B, herpes genitalis, genitale wratten en hiv worden door een virus veroorzaakt en er bestaan geen geneesmiddelen voor.

Er bestaan wel middelen die het virus (en daarmee ook de klachten) kunnen remmen of onderdrukken.

HEPATITIS B

Hepatitis B is een ernstige soi die gemakkelijk wordt overgedragen. Het virus zit in het bloed, sperma en vaginaal vocht. Het virus veroorzaakt een ontsteking van de lever.

Klachten : **Acuut** – 2 tot 6 maanden na besmetting kunnen klachten ontstaan.

1 op de 3 mensen krijgen klachten zoals griepig gevoel, lusteloosheid, vermoeidheid, misselijkheid, buikpijn, donkere urine en lichte ontlasting, gele verkleuring van het oogwit en de huid, soms gewrichtspijn en koorts. Deze klachten kunnen een paar weken tot enkele maanden blijven. Als alle andere klachten verdwenen zijn, kan de vermoeidheid nog maanden voortduren.

Chronisch – In 5 tot 10% van de gevallen, verdwijnt het virus niet en blijft levenslang aanwezig. Je bent dan drager (vaak zonder klachten) en kunt anderen infecteren. Een klein percentage van de dragers blijft een ontstoken

lever houden. Op de lange termijn kan de lever beschadigd raken; het risico om leverkanker te krijgen neemt flink toe.

Behandeling : voor de acute vorm bestaat de behandeling uit rust nemen. Je bent te ziek om te werken. Voor de chronische vorm is er een behandeling met medicijnen die er voor zorgt dat de klachten worden beperkt. Voor deze behandeling moet je naar een specialist, meestal een internist. Een deel van de personen die behandeling krijgt geneest alsnog volledig. Als je medicijnen of de pil gebruikt, bespreek dit met je dokter. De meeste medicijnen worden door de lever afgebroken. Bij een ontstoken lever kan dit problemen opleveren.

Werkadvies : tijdens een acute vorm van hepatitis B kan je sowieso niet werken omdat je je flink ziek voelt. In ieder geval geen orale, vaginale of anale seks, ook niet met condoom, totdat je dokter je genezen heeft verklaard. Als je drager bent, moet je altijd een condoom gebruiken bij orale, anale en vaginale seks. Verder moet je alle slijmvliescontacten voorkomen. De partner van een drager kan zich laten vaccineren tegen hepatitis B. Omdat je als drager van hepatitis B altijd besmettelijk blijft, is het aan te raden een ander beroep te zoeken.

Bescherming tegen hepatitis B?

Vaccinatie is de enige manier om je volledig tegen hepatitis B te beschermen. Je bent na 3 inentingën beschermd. Het vaccin is goed en veilig. Bijwerkingen komen zelden voor en zijn meestal niet ernstig. Van de inentingën heb je weinig last, soms heb je wat spierpijn. Bij de organisaties Gh@pro, Pasop en Espace P kan je je gratis laten vaccineren.

HERPES GENITALIS

Het herpes genitalis virus veroorzaakt rode plekjes en vochtblaasjes, die overgaan in kleine wondjes en die langzaam indrogen waardoor korstjes ontstaan. Deze verschijnselen kunnen zich voordoen in of rond de vagina, penis, of anus. Ook de bekende koortslip is een vorm van herpes, maar die wordt veroorzaakt door een ander type herpes virus. Het meest besmettelijk is het wondvocht van de blaasjes en wondjes. Bij onveilig vaginaal en anaal neuken, pijpen en likken maar ook door zoenen, kan het virus gemakkelijk worden overgedragen. Herpes op de lip kan worden overgebracht op de geslachtsdelen en andersom. Ook zonder verschijnselen kan er soms besmetting plaatsvinden.

Klachten : vrouwen en mannen hebben last van jeuk, een branderig of pijnlijk gevoel, rode plekjes en blaasjes in, op of rond de geslachtsdelen. De lymfeklieren in je liezen kunnen opgezwollen en pijnlijk zijn. Soms heb je extra afscheiding of pijn bij het plassen. De klachten verdwijnen vanzelf, maar het virus blijft in je zenuwbanen. Dat betekent dat de klachten weer terug kunnen komen, vooral in periodes waarin je weerstand wat verminderd is, bijvoorbeeld als je moe, gespannen of ongesteld bent. De eerste keer is een herpesaanval het pijnlijkst, dan kan je ook koorts, hoofdpijn en spierpijn hebben. Daarna kunnen de herpesaanvallen milder worden.

Behandeling : herpes kan niet worden genezen. Er bestaan wel medicijnen die ervoor zorgen dat een aanval minder pijnlijk is en korter duurt.

Werkadvies : tijdens een aanval kan het herpes virus gemakkelijk worden overgedragen. Blaasjes en wondjes worden door het condoom niet altijd

bedekt. Het is daarom veiliger om tijdens een aanval van herpes geen seks te hebben. Laat je niet beffen of pijpen als je partner of klant een koortslip heeft en bef op pijp zelf ook niemand als jij zelf een koortslip hebt. Ook zoenen is uit den boze. Aftrekken mag wel.

GENITALE WRATTEN

Ook deze soi wordt veroorzaakt door een virus. De wratten komen voor in, op en rond de geslachtsdelen. Het virus bevindt zich ook op het slijmvlies. Bij anale seks kunnen wratten in je anus of bilspleet ontstaan. Je kan de wratten ook krijgen door gebruik te maken van bijvoorbeeld een handdoek of washandje van iemand die genitale wratten heeft.

Klachten : meestal ontstaan er in het begin enkele kleine wratjes, die groter worden en zich uitbreiden. Je kan ze niet altijd zien omdat ze zich diep in de vagina of anus bevinden. Vaak zijn er geen klachten, maar de wratten kunnen jeuken en soms pijnlijk zijn bij seks. Meestal gaan ze niet vanzelf weg.

Behandeling : je krijgt een zalf of de dokter stipt de wratten aan met vloeistof, bevriest ze, schroeit of snijdt ze weg. Na de behandeling kunnen de wratten terugkomen. Dan moet je de behandeling herhalen.

Werkadvies : genitale wratten kunnen voorkomen op plaatsen die niet door het condoom bedekt worden. In dit geval geen orale, vaginale of anale seks. Als ze niet meer zichtbaar zijn, kun je weer gaan werken. De kans bestaat echter dat je het virus nog steeds kunt overdragen. Gebruik daarom altijd een condoom bij vaginale, anale en orale seks.

HIV

Hiv is het virus dat aids veroorzaakt. Het wordt daarom ook wel het aids-virus genoemd. Hiv kan worden overgedragen door onveilige seks en door het gemeenschappelijk gebruik van spuiten en/of injectienaalden. Je kan niet zien of iemand hiv-geïnfecteerd is. Om na te gaan of iemand hiv heeft, moet een bloedonderzoek worden gedaan. Na een hiv-infectie duurt het 3 maanden voordat de hiv-infectie met zekerheid in je bloed kan worden aangetoond. Dus als je na onveilige seks wilt weten of je hiv-geïnfecteerd bent geraakt, kan je pas na 3 maanden een hiv-test doen. Als er bij de hiv-test antistoffen in je bloed worden aangetroffen, ben je seropositief.

Klachten : Een hiv-infectie kan op 2 manieren verlopen.

❶ **Je bent seropositief zonder dat je het weet.** Als je seropositief bent, betekent dit niet dat je dan ook meteen klachten krijgt. Waarschijnlijk merk je in eerste instantie niets van die hiv-infectie. Je kan nog jaren gezond blijven. Je kan anderen wel met hiv infecteren. Als de hoeveelheid virus toeneemt, wordt je afweer aangetast en krijg je klachten. Dit kan na 2 jaar gebeuren, maar kan ook langer dan 10 jaar duren. Enorme moeheid, nachtzweeten, veel gewichtsverlies zonder duidelijke reden, koorts, hardnekkige diarree en kortademigheid kunnen wijzen op een vergevorderde hiv-infectie. Je krijgt de diagnose 'aids' als het hiv-virus je afweer zo ernstig heeft aangetast, dat je ziek wordt door een infectie die door een gezonde afweer normaal gesproken wordt bestreden.

❷ **Je hebt een hiv-test gedaan en weet dat je seropositief bent.**

Als je een hiv-test hebt gedaan en dus weet dat je hiv-geïnfecteerd bent, verloopt een hiv-infectie anders. Je wordt direct doorverwezen naar een aidsreferentiecentrum (ACR) en door regelmatig bloedonderzoek wordt het verloop van je hiv-infectie in de gaten gehouden. Als het nodig is wordt de behandeling gestart zodat je geen van de bovengenoemde klachten krijgt.

Behandeling : indien je medicatie neemt, zal deze de aanmaak van het hiv-virus afremmen, waardoor je afweer intact blijft. Daarom noemen we die medicijnen 'hiv-remmers'. Een hiv-infectie is niet te genezen, wel steeds beter te behandelen. Met de nieuwe generatie hiv-remmers kunnen mensen met hiv een normaal leven leiden. Een leven waarin ze wel dagelijks pillen moeten blijven slikken en zich regelmatig moeten laten controleren.

Werkadvies : als je blijft werken moet je wel altijd een condoom gebruiken, bij vaginale, orale en anale seks. Je kan overwegen met prostitutiewerk te stoppen. Als je daarbij hulp nodig hebt, kan je met iemand van de organisaties praten. (zie adressen achteraan)

Interactie HIV en SOI

Er bestaat een vervelende interactie tussen soi en hiv. Als je een soi hebt, kan je bij seksueel contact makkelijker hiv oplopen. Andersom kan iemand die zowel hiv heeft als een andere soi, hiv makkelijker op een ander overbrengen. Vooral syfilis verhoogt de ontvankelijkheid voor hiv. Tenslotte kunnen soi bij mensen met hiv ernstiger verlopen, omdat ze een verminderde weerstand hebben.

Soi veroorzaakt door een PARASIET

Trichomonas, schaamluis en schurft worden door een parasiet veroorzaakt. Deze soi zijn minder ernstig en kunnen goed behandeld worden, maar ze kunnen wel veel last veroorzaken. En zolang je niet behandeld wordt, kan je anderen besmetten.

TRICHOMONAS

Trichomonas is een soi waar vooral vrouwen last van kunnen hebben.

Mannen kunnen er ook mee besmet zijn, maar hebben meestal geen klachten.

Klachten : je kan last krijgen van een ontstoken vagina met melkachtige afscheiding die soms onaangenaam ruikt. De schaamlippen en de binnenkant van je vagina kunnen rood, pijnlijk en gezwollen zijn. Plassen kan dan pijn doen. Soms komt het voor dat er lange tijd geen duidelijke klachten zijn.

Behandeling : anti-parasitaire medicatie

Werkadvies : het is beter om op de dag van de behandeling geen seks te hebben.

SCHAAMLUIS

Schaamluizen leven op de behaarde delen van je lichaam, behalve op je hoofdhaar. Ze worden meestal tijdens seksueel contact overgebracht en leven daarom meestal in schaamhaar, maar komen ook wel voor in okselhaar en borsthaar.

Klachten : de eerste 2 weken merk je niets. Daarna kan je last krijgen van jeuk in je schaamhaar. Je huid kan daar geïrriteerd raken en rood worden.

Het kan zijn dat je bruinrode vlekjes in je ondergoed ziet. Dit is de ontlasting

van deze luizen. Aan je schaamhaar kunnen gele glazige puntjes zitten.

Dit zijn de eitjes (neten) van de luis.

Behandeling : bij de apotheek zijn lotions tegen schaamluis te koop.

Herhaal de behandeling na een week. Alle kleren die je vóór de behandeling aan hebt gehad en alle beddengoed moet gewassen worden. Zo gaan alle eitjes dood. Matras en kussen moeten gelucht worden.

Werkadvies : de week van de behandeling niet werken.

SCHURFT (SCABIËS)

Schurft wordt veroorzaakt door de schurftmijt, een klein beestje dat je alleen onder de microscoop kan zien. De vrouwtjes graven gangetjes in de huid en leggen hun eitjes erin. Soms kan je die gangetjes zien, vooral op je pols en tussen je vingers. Schurftmijt gaat niet vanzelf over en moet door een dokter behandeld worden. Schurft is besmettelijk. Meestal wordt het overgedragen door lichamelijk contact. Je kan het krijgen tijdens seks, maar ook door in een bed te slapen van iemand die schurft heeft of de kleren van die persoon te dragen.

Klachten : hevige jeuk over je hele lichaam, vooral 's nachts door de warmte in bed of tijdens het douchen.

Behandeling : als de dokter heeft vastgesteld dat je schurft hebt, krijg je een crème waarmee je na het douchen je hele lichaam, behalve je hoofd, moet insmeren. Het smeersel moet minstens 8 uur blijven zitten. Herhaal de behandeling de volgende ochtend. Trek schone kleren aan en was je beddengoed en kleren. Matrassen en kussens moet je luchten. Het is belangrijk dat je partner en huisgenoten zich ook laten behandelen, ook als ze geen klachten hebben.

Werkadvies : tijdens de behandeling niet werken.

Andere aandoeningen

Bacteriële vaginose en candida zijn geen soi maar komen vaak voor bij vrouwen die in de prostitutie werken. Onder gewone omstandigheden is de zuurgraad in je vagina in evenwicht. Bepaalde situaties kunnen dit evenwicht verstoren, bijvoorbeeld het langdurig slikken van antibiotica of andere medicijnen, zwangerschap, het veelvuldig wassen van je vagina met zeep of vaginale douches. Hierdoor kunnen bepaalde schadelijke bacteriën overmatig groeien, waardoor je klachten krijgt.

BACTERIËLE VAGINOSE

Een bekende verwekker van bacteriële vaginose is Gardnerella vaginalis. Je kan deze bacterie bij je dragen zonder dat je er last van hebt. Alleen als er klachten zijn, is behandeling noodzakelijk.

Klachten : je hebt last van grijswitte afscheiding die zurig ruikt. Soms heb je last van jeuk. Mannen kunnen geïnfecteerd raken door de bacteriën maar hebben meestal geen klachten.

Behandeling : bacteriële vaginose is goed te behandelen met medicatie. Je mag geen alcohol gebruiken op de dag van behandeling.

Werkadvies : het is beter om na de behandeling even niet te werken, zodat je vagina goed kan genezen. Als je doorwerkt kunnen de klachten aanhouden.

CANDIDA

Candida wordt veroorzaakt door een overmatige groei van een op zich onschuldige gist. Veel vrouwen dragen deze gist bij zich zonder het te merken.

Behandeling is alleen nodig als er klachten zijn.

Klachten : bij overmatige groei ontstaat er een infectie in je vagina.

Je kan dan last hebben van extra afscheiding die wit en kwarkachtig is.

Irritatie, branderigheid, roodheid en jeuk komen voor. De klachten nemen meestal vlak voor de menstruatie toe.

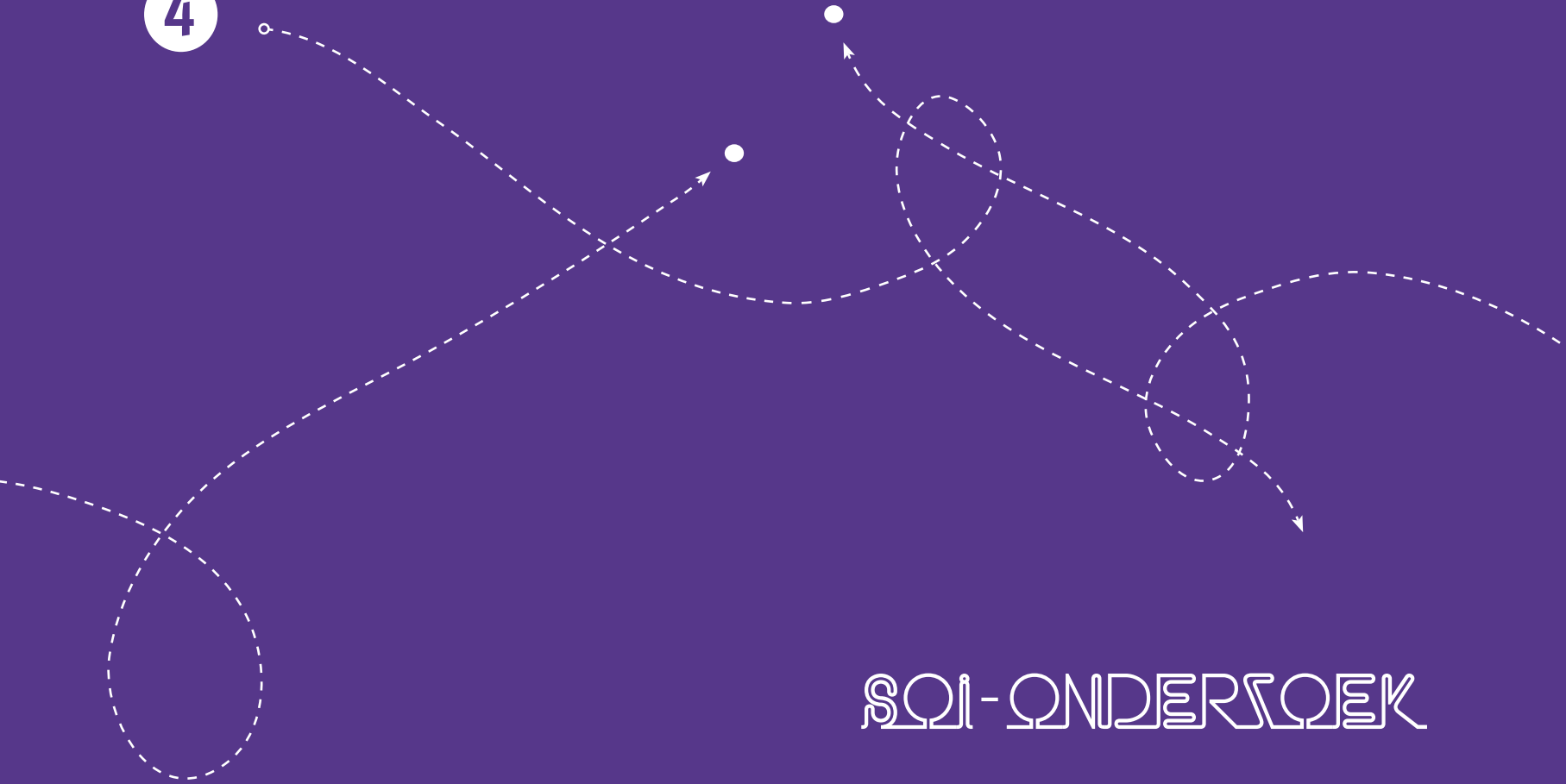
Behandeling : je krijgt van de dokter een vaginale crème of vaginale tabletten. Ook kan een pillenkuur uitkomst bieden.

Werkadvies : als de crème die je gebruikt vet bevat, kan je tijdens de behandeling niet werken omdat vet het condoom aantast. Als je tabletten of een vetvrije crème gebruikt, kan je gewoon doorwerken, ook op de dag van behandeling. Als je te veel last hebt, kan je beter even niet werken om je vagina goed te laten genezen.

tip

Voor informatie over soi en hiv kan je ook anoniem bellen
→ Veilig vrijenlijn: 078 15 15 15 (nl), Aide info sida: 0800 20 120 (fr)
of kan je kijken op de website → www.info sexwork.be,
www.sensoa.be, www.soa aids.nl of www.prostitutie.nl

4

SOI-ONDERSOEK

Regelmatig onderzoek beschermt tegen ernstige gevolgen van soi.

Alles wat belangrijk is om over soi-onderzoek te weten kan je hiernaast lezen.

Waarom is een regelmatig soi-onderzoek nodig?

Ook al werk je altijd veilig, toch is het noodzakelijk regelmatig soi-onderzoek te laten doen. Het is mogelijk dat je een soi hebt zonder dat je daar iets van merkt. Condoomgebruik biedt geen volledige bescherming tegen alle soi. Zelfs als je altijd veilig werkt, kunnen soi zoals herpes, syfilis en genitale wratten, toch overgedragen worden. Deze soi kunnen vóórkomen op plekken die niet door het condoom bedekt worden. Je kan een ongelukje hebben gehad, zoals een gescheurd condoom. Of je wilt zekerheid na seks waarvan je denkt dat het misschien onveilig was. Soms houdt een klant zich niet 100% aan de afspraken.

Hoe vaak moet je je laten onderzoeken?

Als je altijd veilig werkt, adviseren we je minimaal 1 x per jaar te laten testen. Als je onveilige seks hebt gehad doordat het condoom is gescheurd of afgedleden, of je eraan twijfelt of de seks wel veilig is geweest, is het verstandig om na 2 weken een soi-onderzoek te laten doen. Eerder heeft geen zin omdat een eventueel opgelopen soi dan nog niet door onderzoek is aan te tonen. Een hiv-test en syfilistest kan je 3 maanden na een onveilig contact doen. Eerder heeft geen zin omdat het hiv-virus pas na 3 maanden aantoonbaar is. **Laat je altijd onderzoeken als je klachten hebt!**

Soi-onderzoek is niet verplicht in België. Niemand mag je dus dwingen om een soi-onderzoek of hiv-test te doen. Je bent ook vrij in je keuze voor een dokter. Op je werkplek kan je de gelegenheid gegeven worden om je te laten onderzoeken door het medisch team van de organisaties Gh@pro, Pasop of Espace P.

Wat gebeurt er tijdens een onderzoek?

Zo'n onderzoek bestaat uit een **gesprek**, een **lichamelijk onderzoek** en de **uitslag**.

Het gesprek wordt gedaan door een dokter of een sociaal verpleegkundige.

Er wordt gevraagd naar je klachten, of je onveilige contacten hebt gehad en of je al eens eerder een soi hebt gehad. Zij kunnen dan beter vaststellen op welke soi je onderzocht moet worden.

Bij een lichamelijk onderzoek wordt een inwendig onderzoek gedaan met een speculum (eendenbek) om te kijken of je vagina en baarmoederhals er gezond uitzien. Er wordt een uitstrijkje afgenomen voor baarmoederhalskanker. Er wordt tevens een vaginale wisser (= wattenstaafje) voor chlamydia en gonorrhoe afgenomen. Bij mannen wordt er urine of een urethrale wisser (in de plasbuis) afgenomen voor chlamydia en gonorrhoe. Met een wattenstokje wordt dan wat slijm weggehaald. Indien nodig wordt er ook een uitstrijkje uit je keel of anus gemaakt. Er wordt ook bloed afgenomen voor hiv, hepatitis B en syfilis.

De uitslag, soms kan een arts meteen door de microscoop zien of je iets hebt opgelopen. Het uitstrijkje, de urine en het bloed worden doorgestuurd naar het laboratorium. Het kan enige tijd duren voor je de uitslag krijgt, van enige dagen tot een week of langer. Meestal kan je bellen voor de uitslag. Over het algemeen worden je resultaten tijdens het volgend bezoek van de arts op je werkplek **persoonlijk** overhandigd.

Adviezen rond soi-onderzoek

- Was of spoel je vagina niet vlak voor het onderzoek. Dat maakt het voor de dokter moeilijker om te zien of je een soi hebt opgelopen.
- Als je ongesteld bent, is het voor een dokter moeilijker om een goed inwendig onderzoek te doen. Een beperkt soi-onderzoek is wel mogelijk.
- Als je het vervelend vindt om een soi-onderzoek te laten doen, zeg dat dan tegen de dokter. Zeg het ook als je het om wat voor reden ook moeilijk vindt om je lichamelijk te laten onderzoeken. Hij of zij kan er rekening mee houden en dat maakt het onderzoek veel gemakkelijker voor jou.
- Durf vragen te stellen.
- Als je antibiotica moet innemen, maak de kuur af. Vaak verdwijnen je klachten voordat de tabletten op zijn. Toch moet je alle tabletten slikken zodat de ziekte helemaal uit je lichaam verdwijnt.
- Neem geen medicijnen die je misschien nog van een vorige keer hebt liggen of die een vriendin/collega aan je geeft. Je weet immers niet welke soi je hebt. Er is niet 1 medicijn voor alle verschillende soi; voor iedere soi is er een behandeling met speciale medicijnen.
- Ga terug voor de na-controle als je dat met de dokter hebt afgesproken. Het kan zijn dat de medicijnen niet genoeg geholpen hebben.

Hoe verloopt een hiv-test?

Door middel van een bloedonderzoek kan je laten testen of je hiv-geïnfecteerd bent. Drie maanden na infectie is het virus in je bloed aantoonbaar. Als je onveilige seks hebt gehad of een klapcondoom en je wilt je laten testen op hiv, dan heeft een test dus pas na 3 maanden zin. Nadat het bloed is afgenomen duurt het meestal 1 à 2 weken vóór het resultaat bekend is.

Wie komt het te weten als je een soi hebt?

Alleen jijzelf. Ook de uitslag van een hiv-test wordt aan niemand doorgegeven. Dokters en verpleegkundigen hebben een beroepsgeheim. Dat betekent dat ook het medisch team dat bij je op bezoek komt niets over je onderzoek of je uitslag mag doorvertellen aan de clubeigenaar. Je hebt zelf wel het recht om al je gegevens in te zien. Soi-onderzoek en een hiv-test kunnen anoniem, je hoeft niet je officiële naam op te geven. Als je een soi hebt, is het belangrijk dat je je partner waarschuwt (en als dat mogelijk is ook je klanten). Die kunnen zich dan laten onderzoeken en zo nodig laten behandelen.

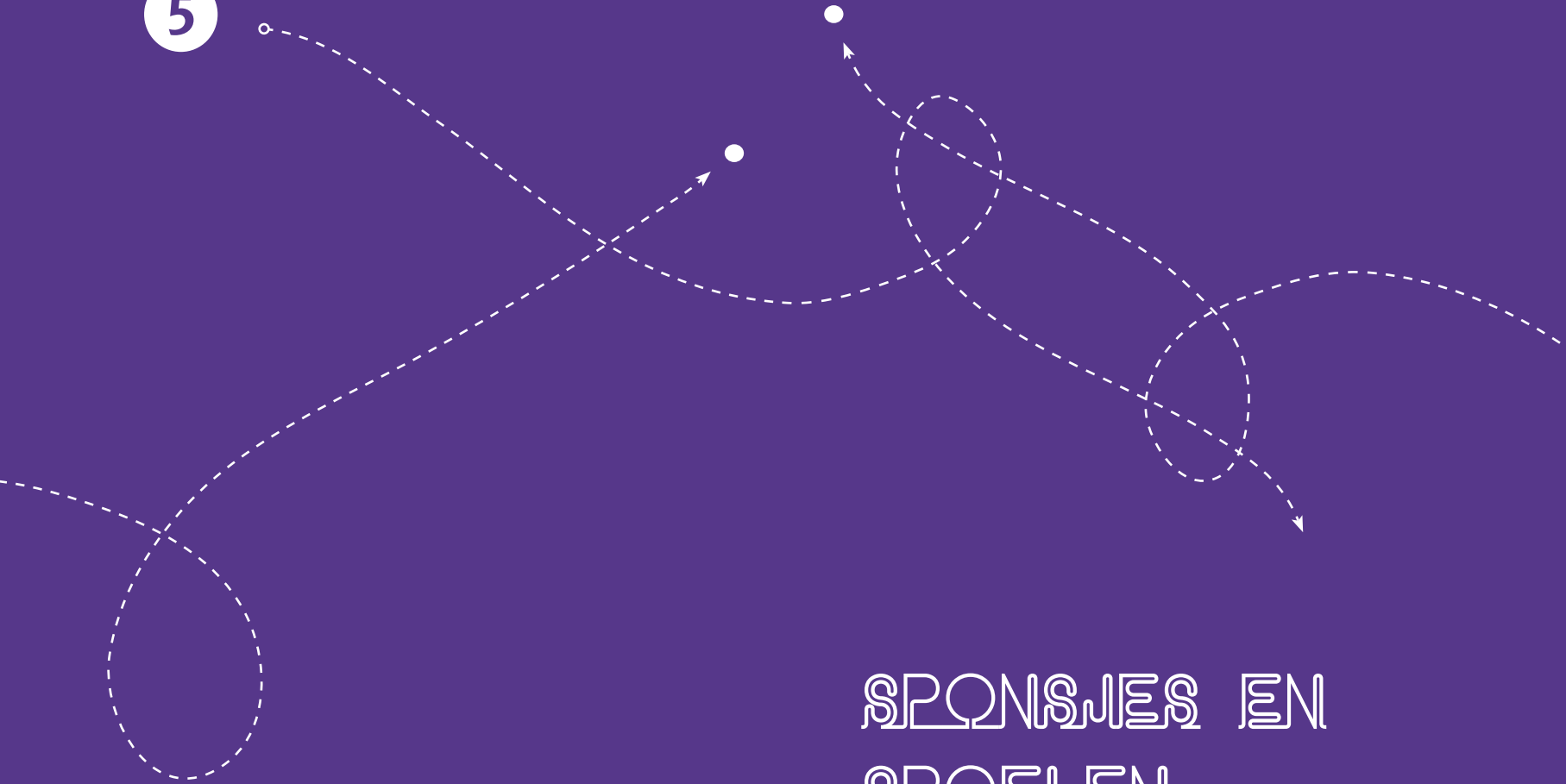
Waar kan ik terecht voor een soi-onderzoek of hiv-test?

- 1 Organisaties voor sekswerkers die op de werkplek komen of die consultaties houden in hun centrum (Gh@pro, Pasop en Espace P).
- 2 Andere organisaties en referentiecentra (zie adressen achteraan).
- 3 Huisartsen in je buurt.

WIST JE DAT JE MEER KANS MAAKT OP BESMETTING MET EEN NIEUWE SOI, ALS JE AL EEN SOI HEBT?

Dit komt doordat slijmvliezen beschadigd of geïrriteerd zijn als je een soi hebt. Hierdoor dringen virussen en bacteriën makkelijker je lichaam binnen en loop je dus sneller een nieuwe soi op.

5

SPONSJES EN
SPOELEN

*Werken als je ongesteld bent is lastig.
Even stoppen met werken zou een
oplossing zijn. Het is goed om je lichaam
en jezelf wat rust te gunnen.*

*Als je toch door wilt werken kan je een
sponsje gebruiken.*

Sponsjes

Er zijn speciale sponsjes te koop die je kan gebruiken tijdens de menstruatie om het bloed op te vangen. Bijvoorbeeld de Europharma en de Beppy-spons (nat en droog). Voor alle sponsen geldt dat je ze **zorgvuldig moet gebruiken**. Dat betekent: **eenmalig gebruiken** (dus niet uitspoelen en weer inbrengen) en **nooit langer dan 8 uur inhouden**. Tijdens de seks **altijd een condoom gebruiken**, ook als je een sponsje in hebt. Er bestaan sponsjes met een middel waarvan wordt gezegd dat dit de kans op zwangerschap en soi vermindert. Gebruik deze sponsjes niet. Het middel kan het slijmvlies van de vagina irriteren waardoor je juist vatbaarder wordt voor een besmetting met soi. Gebruik ook geen natuursponsen of huishoudsponsen. Het is niet hygiënisch en er kunnen stukjes in de vagina achterblijven die ontstekingen kunnen veroorzaken.

Spoelen

Het kan zijn dat je vaak last hebt van afscheiding of schimmelinfecties. Er zijn vrouwen die daarom hun vagina na elke klant spoelen met een zeepoplossing. Maar te vaak spoelen met (agressieve) zeepoplossingen droogt het slijmvlies van de vagina uit. De slijm laag zorgt er juist voor dat de zuurgraad van de vagina op peil blijft en zo de natuurlijke afweer tegen bacteriën in stand blijft. Vaak spoelen verstoort dit, waardoor je vatbaarder bent voor infecties en bovendien meer last krijgt van een droge vagina. Als je toch af en toe wilt spoelen, doe dit dan met gewoon lauw water. Spoel niet vaker dan 1 keer per week. Gebruik geen Dettol, dat is veel te agressief. Als je katoenen ondergoed draagt en geen inlegkruisjes gebruikt, verminder je de kans op een schimmelinfectie. Extra afscheiding kan veroorzaakt worden door een soi. Bij twijfel: contacteer je dokter en laat je onderzoeken.

6

SWANGERSCHAP
EN VOORBEHOEDS-
MIDDELEN

Als je in de prostitutie werkt, is het belangrijk dat je een betrouwbaar voorbehoedsmiddel gebruikt.

Een ongewenste zwangerschap stelt je voor een aantal moeilijke beslissingen.

Hier wordt uitgelegd wat betrouwbare manieren zijn om zwangerschap te voorkomen, wat je moet doen als er iets mis is gegaan en waar je op moet letten als je wél zwanger wilt worden.

Wat zijn betrouwbare voorbehoedsmiddelen?

Als je niet zwanger wilt worden, is het verstandig om naast condoms ook een betrouwbaar voorbehoedsmiddel te gebruiken. Een condoom beschermt je natuurlijk ook tegen zwangerschap maar er kan bij het gebruik altijd iets misgaan. Als je nog geen anticonceptie gebruikt, vraag het dan aan de arts, samen kan je bekijken welk voorbehoedsmiddel het best bij jou past. Gebruik nooit anticonceptie van iemand anders. Hieronder vind je een opsomming van voorbehoedsmiddelen en hun werking.

1ste keuze:

- 1 **De pil:** in de pil zitten hormonen. Die zorgen ervoor dat de eicel niet rijp wordt, zodat je niet bevrucht kan worden. De pil is een betrouwbaar voorbehoedsmiddel, als het correct wordt ingenomen. Er zijn verschillende soorten 'pillen'. In eerste instantie worden in België lichte pillen verstrekt die weinig bijwerkingen geven. Van deze pil krijg je geen last van overbehairing of gewichtstoename. Als je de pil 1 of meer dagen bent vergeten of als je de pil hebt uitgebraakt, wordt de werking onbetrouwbaar. Raadpleeg dan je dokter. Het voordeel van de pil is dat je de menstruatie kan uitstellen, door een stopweek over te slaan en direct de volgende pilstrip te beginnen.
- 2 **De prikpil:** met 1 keer in de 3 maanden een prik in je bil of bovenbeen ben je net zo goed beschermd tegen zwangerschap als met de 'gewone' pil. Het voordeel is dat je er niet dagelijks aan hoeft te denken of je de pil hebt geslikt. Met de prikpil kan je de eerste 3 tot 6 maanden onregelmatig bloedverlies hebben. Daarna wordt de helft van de vrouwen niet meer ongesteld. Als je stopt met de prikpil, komt de menstruatie vanzelf weer terug.

- ③ **Pleisterpil (of patch):** is een voorbehoedsmiddel in de vorm van een dunne pleister van ongeveer 4,5 bij 4,5 centimeter die op de huid wordt geplakt. Drie weken lang plak je elke week een nieuwe pleister. Na deze 3 weken is er een stopweek, waarin je ongesteld wordt. De pleisterpil is geschikt voor vrouwen tussen de 18 en 45 jaar, niet zwaarder dan 90 kilo. Ben je zwaarder dan 90 kg dan is de pleister minder betrouwbaar.
- ④ **Vaginale ring:** dit is een flexibele ring, waar hormonen inzitten. De ring zit in de vagina. 1 keer per maand breng je de ring zelf in, na 3 weken verwijder je hem weer. Dan volgt er een stopweek en word je ongesteld.

Voorbehoedsmiddelen die minder geschikt zijn om te werken in prostitutie

2de keuze:

- ① **Het spiraaltje:** je hebt het hormoon- en koperspiraal. Het koperspiraal geeft meer bloedverlies en pijn tijdens de ongesteldheid. Met het hormoonspiraal wordt de menstruatie minder hevig, minder pijnlijk en korter. Soms blijft de menstruatie helemaal weg. De kans op eileiderontsteking is groter wanneer je een spiraaltje gebruikt.
- ② **Implanon:** dit is een klein staafje, dat door een arts in de bovenarm wordt geplaatst. Het kan de menstruatie veranderen. De bloedingen zijn onregelmatig. Het is soms lastig om het staafje te verwijderen.
- ③ **Sterilisatie:** bij de vrouw worden de eileiders afgesloten. Dit is wel een definitieve ingreep. Het is belangrijk om de voor- en nadelen van een sterilisatie af te wegen en de alternatieve mogelijkheden goed te overwegen.

Voorbehoedsmiddelen die ongeschikt zijn als je in de prostitutie werkt

slechte keuze:

- ① **Zaaddodende pasta's, tabletten, gelei en schuim:** omdat deze middelen onbetrouwbaar zijn en bij veelvuldig gebruik het slijmvlies van je vagina aantasten.
- ② **'Voor het zingen de kerk uit' (coïtus interruptus):** ongeschikt omdat je zelf geen controle hebt over deze methode.
- ③ **De kalender- en temperatuurmethode:** ongeschikt omdat de rekenmethode onbetrouwbaar is én je op de uitgerekende dagen niet kan werken.

Vergoeding van anticonceptie

Anticonceptiemiddelen zijn in België alleen op doktersvoorschrift te verkrijgen bij de apotheker. Momenteel worden de meeste anticonceptiemiddelen terugbetaald. Voor de terugbetaling van andere middelen zoals spiraaltje, pleisterpil (patch), ring, implantaat, en sommige nieuwe anticonceptiepillen kan je best bij jouw mutualiteit informeren. Voor jongeren onder de 21 jaar is er een extra korting op alle anticonceptiemiddelen van ongeveer € 3 per maand op vertoon van je sis-kaart.

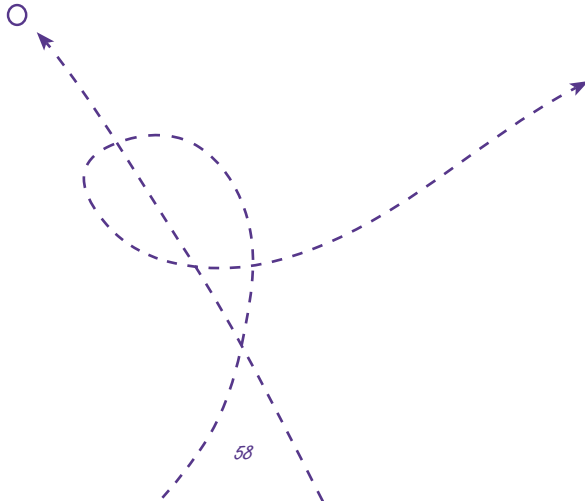
Wat te doen als er iets is misgegaan?

Als je niets hebt gebruikt, of er iets is misgegaan (zoals: pil vergeten of een gescheurd condoom) kan je de morning-after pil halen bij de apotheek. Doe dit zo snel mogelijk, in ieder geval binnen 72 uur.

Als je niet op tijd ongesteld wordt, kan je zwanger zijn. Doe in ieder geval een zwangerschapstest. Als je ongewenst zwanger bent, zijn er mogelijkheden om de zwangerschap te onderbreken. Doe dit altijd in overleg met een arts of met een organisatie voor hulp bij ongewenste zwangerschap.

- **De curettage**, wanneer je meer dan 16 dagen over tijd of zwanger bent, kan je een abortus laten doen. Het liefst binnen 6 weken en uiterlijk binnen 12 weken (Belgische wetgeving). In de abortuskliniek bespreken ze de voor- en nadelen van een abortus met je. Daarna heb je 6 dagen bedentijd.
- **De abortuspil** is een methode om een zwangerschap te onderbreken. Je kan deze methode ook bespreken in de kliniek. Om voor deze methode in aanmerking te komen mag je niet langer dan 7 weken zwanger zijn.

Als je begeleiding of advies nodig hebt bij je zwangerschap of de beslissing neemt om een abortus te laten doen, kan je terecht bij een huisarts, of bij de organisaties (zie adressen achteraan).

Waar moet je op letten als je wél zwanger wilt worden?

Als je zwanger wilt worden, laat je dan testen op soi. Er zijn soi die van moeder op kind kunnen overgaan. Als je besmet blijkt te zijn, kan je op tijd een behandeling krijgen of kunnen er maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat de soi wordt overgedragen op je kind. Laat de dokter of verpleegkundige weten dat je in de prostitutie werkt en zwanger wilt worden. Zij zullen je dan beter advies kunnen geven over je eigen gezondheid en die van je baby.

Werken als je zwanger bent?

Werken en zwangerschap gaan moeilijk samen. In de eerste periode van je zwangerschap kan je bijvoorbeeld last hebben van misselijkheid en kan seks je tegenstaan. Later in de zwangerschap kan seks belastend zijn. Net zoals in andere beroepen heb je zwangerschapsverlof nodig. De meeste prostituees willen ook eerder stoppen dan de periode van 6 weken voor de bevalling, die in andere beroepen gebruikelijk is. Afhankelijk van jouw situatie kan je er al of niet een poosje tussenuit.

Ga voorzichtig met je lichaam om als je echt niet kan stoppen met werken. Seks is de eerste 6 maanden niet schadelijk voor de baby in je buik, maar ruwe seks kan wel schadelijk zijn. Pas eventueel je werktijden aan, neem wat minder klanten en neem meer rust. Doe alleen de seksuele technieken en standjes die je aan kan.

7

SEKSWERK IN DE PRAKTIJK

Iedereen wil graag veilig werken en zorgen voor een goede gezondheid. Soms zijn er omstandigheden waaronder dat niet altijd even gemakkelijk is.

We bespreken hier een aantal zaken waarmee je als sekswerker te maken kan krijgen en wat je dan kan doen.

Hoe onderhandel je met klanten?

Het is belangrijk om je eigen grenzen duidelijk te bepalen. Als je dat niet doet, is je onderhandelingspositie zwakker. Een zelfverzekerde houding en duidelijk woordgebruik maken je onderhandelingen overtuigender. Maak van tevoren duidelijke afspraken met je klant. Spreek af welke seksuele handelingen je doet, hoe lang de klant blijft en hoeveel hij daarvoor betaalt. Natuurlijk kan je tijdens het contact nog extra afspraken maken, vanzelfsprekend voor meer geld. Maak je klanten duidelijk dat je altijd met condoom werkt en dat daar niet over te onderhandelen valt. De meeste klanten zullen dit zonder meer accepteren, maar sommigen zullen aandringen op risicovolle seks zonder condoom. Sommige klanten hebben zelfs veel geld over voor seks zonder condoom. Dat kan verleidelijk zijn, maar vraag je af of het extra geld dat je verdient, het risico waard is om een soi op te lopen. Soms hebben klanten (extreme) wensen waaraan jij niet tegemoet wilt komen. Zo'n klant kan je weigeren. Doe nooit iets wat je niet wilt. Als je een trio doet, maak dan vooraf ook afspraken met je collega. Over wat je wel en niet wilt doen, over de betaling én over veilige seks. Niet alle klanten zijn betrouwbaar. Denk je dat er iets niet klopt, ga dan op je gevoel af en ga niet verder met die klant.

Als je mishandeld of misbruikt bent door een klant, doe dan aangifte bij de politie. Achterin vind je adressen en telefoonnummers van organisaties die je steun kunnen bieden.

Wat doen alcohol en drugs?

Misschien drink je regelmatig alcohol. 1 of 2 glazen alcohol maken los, vrolijk en alert. Maar als je doordrinkt, kan je controle verliezen over de situatie. Je laat je grenzen los waardoor je het misschien ook minder nauw zal nemen

met veilige seks. Alcohol is geen ongevaarlijk middel. Bij overmatig gebruik (meer dan 6 à 8 glazen per dag) ondervindt de lever schade en tast drank je gezondheid aan. In een club is alcoholgebruik eerder regel dan uitzondering. Niemand mag jou dwingen alcohol te drinken. De exploitant niet en de klant ook niet. Wil je meer weten over jouw alcoholgebruik?

Kijk dan eens op www.bekijkheteensnuchter.be

Misschien gebruik je drugs en heb je daar geld voor nodig of bekostig je het drugs- of alcoholgebruik van je partner. Dit kan een hoge werkdruk geven, hetgeen weer van invloed kan zijn op je onderhandelingen met klanten. Als een klant cocaïne meebrengt om samen te gebruiken, bedenk dan dat je met cocaïne op meer risico neemt. De combinatie cocaïne en alcohol lijkt ideaal: het één pept op, het ander verdooft. Je kan daardoor uren doorgaan zonder je dronken of moe te voelen. Je pleegt zo wel roofoverval op je lichaam. Als je het gevoel hebt dat je je drugs- of alcoholgebruik niet meer in de hand hebt, zoek dan hulp. Als je niemand kent die kan omgaan met jouw specifieke hulpvragen, dan kan je ook contact opnemen met de hulpverleners van Gh@pro, Pasop en Espace P. Deze kunnen je doorverwijzen en je informatie geven over organisaties voor alcohol- en drugshulpverlening.

tip

Wist je dat 9 van de 10 vrouwen die door een klant mishandeld werden, achteraf zeggen dat ze over die klant van tevoren al een naar gevoel hadden? **Volg altijd je gevoel: weiger een klant waarbij je meteen al een naar gevoel krijgt!**

Als je in het vak werkt, heb je het recht om:

- te werken in een veilige en hygiënische omgeving;
- een klant te weigeren;
- bepaalde seksuele handelingen te weigeren.

En mag je:

- niet gedwongen worden alcohol of drugs te gebruiken;
- niet gedwongen worden zonder condoom te werken;
- zelf bepalen wanneer en naar welke dokter je gaat voor soi-onderzoek.

Wat kan je doen als je wilt stoppen met prostitutiewerk?

Misschien denk je er wel eens over om 'uit de prostitutie' te gaan. Je kan er genoeg van hebben of je hebt veel last van een soi die niet te genezen is. Maar wat dan? Het is niet makkelijk om er uit te stappen. Er zijn mogelijkheden, stap naar de VDAB of neem contact op met de organisaties voor sekswerkers. Zij kunnen jou helpen om samen de alternatieven te bekijken. Deze organisaties kunnen hulp en advies bieden.

Organisaties voor sekswerkers in België

ANTWERPEN

Vrouwen & Mannen

☉ Gh@pro vzw

Verversrui 3
2000 Antwerpen
T 03 293 95 91
M 0474 98 57 66
ghapro@telenet.be
www.ghapro.be

Mannen

Boysproject

T 03 293 95 90
boysproject@cawdeterp.be
www.boysproject.be

OOST-WEST VLAANDEREN

Vrouwen & Mannen

☉ Pasop

Brabantdam 100B
9000 Gent
T 09 233 47 67
pasop@skynet.be
www.pasop.info

Mannen

www.jongenskwartier.be

BRUSSEL

Vrouwen & Mannen

☉ Espace P

Rue des Plantes 116
1030 Brussel
T 02 219 98 74
espacebxi@hotmail.com
www.espacep.be

Entre2

Boulevard d'Anvers 20
1000 Brussel
T 02 217 84 72
entre2bruxelles@gmail.com
www.entre2.org

Mannen

Alias

T 0484 60 80 47 (fr) - 0497 94 97 96 (nl)
info@alias-bru.be
www.alias-bru.be

WALLONIË

Vrouwen & Mannen

☉ Espace P

T 04 221 05 09 Luik
T 071 30 98 10 Charleroi
T 081 72 16 29 Namen
T 065 84 70 09 Bergen
www.espacep.be

Icar

T 04 223 18 26 Luik
T 071 50 63 44 Charleroi

Entre 2

T 04 223 67 02 Seraing
T 071 31 40 42 Charleroi

Nuttige telefoonnummers

veilig vrijenlijn	078 15 15 15 (nl)	sos geweld	02 534 36 36 (fr)
aide info sida	0800 20 120 (fr)	tele onthaal	106 (nl)
drugs - alcohol	078 15 10 20 (nl)		107 (fr)
	02 227 52 52 (fr)		02 648 40 14 (en)
politie	112	preventie zelfmoord	02 649 95 55 (nl)
			0800 32 123 (fr)

Nuttige websites

www.druglijn.be	www.caw.be
www.alcoholhulp.be	www.stopstalking.be
www.bekijkheteensnuchter.be	www.preventiezelfdoding.be
www.infordrogues.be	www.chsbelgium.org
www.tele-onthaal.be / www.tele-accueil.be	www.huisarts.be
www.slachtofferchat.be	www.prostitutie.nl

HIV - SOI

www.sensoa.be (nl)

www.helpcenteritg.be (nl)

www.aideinfosida.be (fr)

www.soaaid.nl (nl)

Hulp bij ongewenste zwangerschap

www.abortus.be

www.crz.be : luistertelefoon voor alle vragen ivm ongeplande zwangerschap:

T 078 15 30 45 (18 – 22 u)

www.gacehpa.be (Wallonië) collectif contraception

Aidsreferentiecentra (ARC)

ANTWERPEN • ITG • Kronenburgstraat 43/3 • 2000 Antwerpen • T 03 247 64 65

BRUSSEL • UCL • Hippocrateslaan 10 • 1200 Brussel • T 02 764 36 39

BRUSSEL • UMC • Hoogstraat 290-322 • 1000 Brussel • T 02 535 31 77

BRUSSEL • VUB • Laarbeeklaan 101 • 1090 Brussel • T 02 477 60 01

BRUSSEL • Erasmus • Lenniksesteenweg 808 • 1070 Brussel • T 02 555 45 36

CHARLEROI • Boulevard Janson 92 • 6000 Charleroi • T 071 92 54 11

GENT • UZ • De Pintlaan 185 • 9000 Gent • T 09 332 23 45

LUIK • ULG • Quai Godefroid Kurth 45 • 4020 Luik • T 04 270 31 90

LEUVEN • KUL • Herestraat 49 • 3000 Leuven • T 016 34 47 75